

# بررسی فقهی حقوقی

ماهیت و مبانی حریم خصوصی اطلاعات

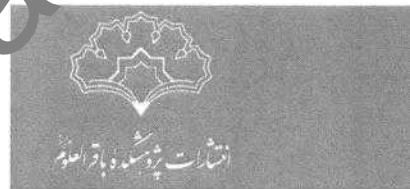
www.ketab.ir

علی جعفری



پژوهشکده باقر العلوم

سرشناسه	: جعفری، علی، ۱۳۵۹ مرداد -
عنوان و نام پدیدآور	: بررسی فقهی حقوقی ماهیت و مبانی حریم خصوصی اطلاعات/علی جعفری.
مشخصات نشر	: تهران: سازمان تبلیغات اسلامی، پژوهشکده باقرالعلوم (ع)، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۳۶۸ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۸۱۷۶-۱۴-۵
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ۲۳۷-۳۶۰.
موضوع	: حفاظت اطلاعات -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	: Data protection -- Law and legislation -- Iran
موضوع	: حق صیانت از حریم شخصی -- ایران
موضوع	: Privacy, Right of -- Iran
موضوع	: حق صیانت از حریم شخصی (فقه)
موضوع	: (Privacy, Right of Islamic law)
موضوع	: حق صیانت از حریم شخصی
موضوع	: Privacy, Right of
شماره افزودنی	: سازمان تبلیغات اسلامی، پژوهشکده باقرالعلوم (ع)
رده بندی شکره	: ۱۳۹۶ ب ۴۷ ج ۳۰۲۲ / KMH
رده بندی دیوبند	: ۳۲۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۹۱۰۹۸



عنوان:	... بررسی فقهی حقوقی ماهیت و مبانی حریم خصوصی اطلاعات
تألیف:	علی جعفری
ناشر:	پژوهشکده باقرالعلوم (ع)
چاپ:	ط
نوبت و سال چاپ:	اول / شهریور ۱۳۹۶
شمارگان:	۱۰۰۰ نسخه
قیمت:	۱۶۵۰۰ تومان
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۸۱۷۶-۱۴-۵

مرکز بحث: قم، بلوار نیاپیش، جنب مصلى قدس، پژوهشکده باقرالعلوم (ع)  
 تلفن: ۳۷۷۴۰۳۶۹ - ۲۵  
 نشانی یا نگاه اطلاع رسانی: [www.rbo.ir](http://www.rbo.ir)

فهرست

۱۱	سخن پژوهشگر
۱۳	مقدمه
۱۳	الف. بیان مسئله
۱۶	ب. سؤالات اصلی پژوهش
۱۶	ج. فرضیه‌های پژوهش
۱۶	د. سابقه پژوهش
۱۷	ه. ضرورت انجام پژوهش
۱۸	و. هدف‌ها و کاربردهای در نظر گرفته شده از انجام این پژوهش
۱۸	ز. سامانه پژوهش

**بخش اول: مفاهیم، انواع و پیشینه حریم خصوصی / ۲۱**

۲۳	فصل اول. مفاهیم
۲۳	مبحث اول. مفهوم حریم خصوصی و حریم خصوصی اطلاعات

- گفتار اول. مفهوم حریم خصوصی ..... ۲۳
- گفتار دوم. مفهوم حریم خصوصی اطلاعات ..... ۳۳
- مبحث دوم. مفاهیم مرتبط با حریم خصوصی اطلاعات ..... ۳۶
- گفتار اول. تجسس ..... ۳۶
- گفتار دوم. داده، داده پیام و داده شخصی ..... ۳۸
- گفتار سوم. ارتباطات و رابطه آن با اطلاعات ..... ۴۲
- مبحث سوم. نسبیت در مفهوم حریم خصوصی و عوامل مؤثر بر آن ..... ۴۴
- گفتار اول. نسبیت در مفهوم حریم خصوصی ..... ۴۵
- گفتار دوم. عوامل مؤثر بر نسبیت حریم خصوصی ..... ۴۶
- فصل دوم: انواع حریم خصوصی و اهمیت و جایگاه حریم خصوصی اطلاعات نسبت به آنها ... ۵۱
- مبحث اول. انواع حریم خصوصی ..... ۵۱
- گفتار اول. حریم خصوصی دکانی ..... ۵۱
- گفتار دوم - حریم خصوصی جسمانی ..... ۵۶
- گفتار سوم. حریم خصوصی ارتباطات ..... ۵۶
- گفتار چهارم. حریم خصوصی اطلاعات و مسائلی خاص آن ..... ۵۹
- مبحث دوم. اهمیت حریم خصوصی اطلاعات و جایگاه آن نسبت به حریم های دیگر ... ۱۰۱
- گفتار اول. دلایل اهمیت حریم خصوصی اطلاعات ..... ۱۰۱
- گفتار دوم. جایگاه ویژه حریم خصوصی اطلاعات نسبت به حریم های خصوصی دیگر ... ۱۱۴
- فصل سوم. پیشینه حریم خصوصی اطلاعات و تحولات نظری و قانونی آن ..... ۱۱۵
- مبحث اول. پیشینه نظری حریم خصوصی اطلاعات ..... ۱۱۷
- گفتار اول. توتالیتریزم و حریم خصوصی اطلاعات ..... ۱۱۸
- گفتار دوم. اوتالیتریزم و حریم خصوصی اطلاعات ..... ۱۱۹
- گفتار سوم. لیبرالیسم و حریم خصوصی اطلاعات ..... ۱۲۰
- گفتار چهارم. آنارشیستیم و حریم خصوصی اطلاعات ..... ۱۲۳

۱۲۵	مبحث دوم. پیشینه حریم خصوصی در اسناد فراملی.
۱۲۶	گفتار اول. اسناد بین المللی.
۱۳۱	گفتار دوم. اسناد منطقه‌ای.
۱۳۵	مبحث سوم. پیشینه حریم خصوصی در قوانین کشورها.
۱۳۵	گفتار اول. ایران.
۱۳۸	گفتار دوم. انگلیس.
۱۴۰	گفتار سوم. آمریکا.
۱۴۳	گفتار چهارم. فرانسه.
۱۴۴	گفتار پنجم. آلمان.
۱۴۶	گفتار ششم. ایتالیا.
۱۴۸	گفتار هفتم. اسپانیا.
۱۵۰	گفتار هشتم. کشورهای عربی.
۱۵۲	مبحث چهارم. حادثه یازده سپتامبر. ایشیت به عصر نقض حریم خصوصی در غرب.

### بخش دوم: ماهیت حریم خصوصی اطلاعات / ۱۶۳

۱۶۵	فصل اول. حق.
۱۶۵	مبحث اول. حق، در نگرش حقوق‌دان غرب.
۱۶۸	مبحث دوم. حق در نگرش فقها.
۱۷۹	مبحث سوم. حق مالی.
۱۸۴	گفتار اول. ادله نظریه مال انگاری حریم خصوصی اطلاعات.
۱۹۰	گفتار دوم. ایرادات نظریه مال انگاری حریم خصوصی اطلاعات.
۲۰۸	فصل دوم. حکم و رابطه آن با حق.
۲۰۸	مبحث اول. حکم.
۲۱۱	مبحث دوم. رابطه حکم با حق.

فصل سوم. حق یا حکم بودن حریم خصوصی اطلاعات..... ۲۱۷

### بخش سوم: مبانی و دلایل حمایت از حریم خصوصی اطلاعات / ۲۲۳

فصل اول. مبانی نظری حمایت از حریم خصوصی اطلاعات..... ۲۲۷

مبحث اول. کرامت انسان..... ۲۲۷

گفتار دوم: کرامت انسان، در جایگاه مبنا در فقه اسلامی..... ۲۳۹

مبحث دوم. مالکیت..... ۲۵۱

گفتار اول. تحلیل حقوقی..... ۲۵۲

گفتار دوم: تحلیل فقهی..... ۲۷۳

مبحث سوم: ظلم..... ۲۸۴

فصل دوم. قواعد فقهی مستند حمایت از حریم خصوصی اطلاعات..... ۲۸۷

مبحث اول. قاعده تسلط بر نفس..... ۲۸۷

گفتار اول: قاعده تسلط..... ۲۸۷

گفتار دوم. تسلط انسان بر نفس خویش..... ۲۹۰

مبحث دوم. قاعده لاضرر..... ۲۹۸

گفتار اول. مفهوم ضرر و ضرار..... ۲۹۸

گفتار دوم. مستندات قاعده لاضرر..... ۳۰۱

گفتار سوم. مفاد قاعده لاضرر..... ۳۰۲

گفتار چهارم. قاعده لاضرر، در جایگاه مبنا حریم خصوصی اطلاعات..... ۳۰۳

مبحث سوم. قاعده احترام..... ۳۰۷

فصل سوم. ادله نقلی حمایت از حریم خصوصی اطلاعات..... ۳۱۱

مبحث اول. منع افشاء سر..... ۳۱۲

مبحث دوم - منع تجسس و تحسس..... ۳۱۴

مبحث سوم. منع سوء ظن..... ۳۱۹

۳۲۳	.....	مبحث چهارم. منع اشاعة فحشا و هتك ستر.
۳۲۵	.....	مبحث پنجم. منع استراق سمع و بصر.
۳۲۶	.....	مبحث ششم. منع نمیمه و غیبت
۳۲۷	.....	مبحث هفتم. تعمیم روایات حرمت خیانت در امانت
۳۲۹	.....	نتایج پژوهش
۳۳۷	.....	فهرست منابع
۳۶۰	.....	منابع انگلیسی

www.ketab.ir



## سخن پژوهشگرده



یکی از مهمترین مقلات اجتماعی نوپدید فضای جدید تبادل اطلاعات و فضای مجازی است که فواید و مضراتی دارد. اهمیت این پدیده موجب شد رهبر معظم انقلاب در حکم تشکیل شورای عالی فضای مجازی در سال ۱۳۹۰ فرمودند «گسترش فزاینده فناوریهای اطلاعاتی و ارتباطاتی بویژه شبکه‌های جهانی اینترنت و آثار چشمگیر آن در ابعاد زندگی فردی و اجتماعی، و لزوم سرمایه‌گذاری وسیع و هدفمند در جهت بهره‌گیری حداکثری از فرصت‌های ناشی از آن در جهت پیشرفت همه جانبه کشور و ارائه خدمات گسترده و مفید به اقشار گوناگون مردم و همچنین ضرورت برنامه‌ریزی و هماهنگی مستمر به منظور صیانت از آسیب‌های ناشی از آن اقتضا می‌کند که نطاس کانونی متمرکزی برای سیاستگذاری، تصمیم‌گیری و هماهنگی در فضای مجازی کشور بوجود آید.» ایشان همچنین فرمودند فضای مجازی به اندازه انقلاب اسلامی اهمیت دارد... اگر می‌توانستم خودم مسئولیت شورای عالی فضای مجازی را به عهده می‌گرفتم...

پژوهشگرده باقرالعلوم علیه السلام وابسته به سازمان تبلیغات اسلامی بررسی بنیادین مسائل مربوط به فضای مجازی و ابزارهای نوین تبلیغاتی را یکی از مهمترین رسالت‌های خود میدانند، اموری نظیر حریم خصوصی در فضای مجازی، آزادی اطلاعات در فضای مجازی



و... از این جمله هستند و بایاری پروردگار آثار متعدد و گرانسنگی را در این حوزه منتشر خواهیم کرد.

کتاب پیش‌رو حاصل تلاش فکری و پژوهشی محقق ارجمند جناب آقای دکتر علی جعفری عضو هیات علمی دانشگاه تهران است که پس از پیشنهادها، ارزیابی‌ها و تغییرات مستمر با هدف ارائه تحقیقی مستند و کارآمد در اختیار علاقه‌مندان و اندیشمندان قرار داده می‌شود. از ارزیابان محترم این پژوهش آقایان دکتر سید حسین صفایی استاد ممتاز دانشگاه تهران، آیت‌الله دکتر سید کاظم مصطفوی استاد درس خارج فقه و اصول حوزه علمیه قم، حضرت الاسلام والمسلمین دکتر مجید تلخابی عضو مجلس خبرگان رهبری و عضو هیات علمی جامعه المصطفی العالمیه تشکر و قدردانی می‌شود و از خداوند سبحان توفیقات روزافزون زائران را مسئلت می‌کنیم.

پژوهشکده باقرالعلوم علیه السلام با همکاری ترویج علوم و معارف الهی آثار خود را در اختیار جامعه مخاطب قرار داده، پیش‌ش از نقادها و پیشنهادهای علمی صاحب نظران محترم استقبال می‌کند.

پژوهشکده باقرالعلوم علیه السلام

WWW.KETABOON.COM